

Աեղին երկու տարիներին Դայոց ցեղասութեանության ծանալման հարցում մեծ առաջընթաց արձանագրվեց: Տեղասութանությունը ծանալեցին Եվրոպական մի շարք երկրների խորհրդարաններ, ինչու կրացարեր Եվրոպայի կորուկ ժաղարձը:

ցում համագործակցեց տարբեր, այդ թվում թուրքական «Ընդդեմ ցեղաստանության» կազմակերպության հետ։ Կերպինիս նախազահ Ալի թթենը միացավ մեզ իր հավատած 11 հազար ստորագրություններով, որից 10 հազարը ստորագրել էին Թուրքիայի բաղադրացիները։ Մենք խնդրեցինք Դայոց ցեղաստանությունը ճանաչել որպես դատամական իր-

ղություն, նույնը դահանջել նաև Թուրիայի խորհրդարանից: Խնդրագիրը Բունքեսքազն ընդունել է իրեւ օրինավոր դահանջ եւ ընթաց Տվել:

Ակադեմ Խորհրդարանական

Իիան գտնվում է Միջազգային ստեղծական սարսափելի դայմաններում։ Կարծ ասած, Թուրքիան արդեն ծնկի էր զալիս, իսկ սեղտեմբերի 11-ից հետո Թուրքիայի ռազմավարական հնարավորությունները կրկին բարելավվեցին։ Նրան սկսեցին ուշադրություն դարձնել, համարես ԱՄՆ-ը, եւ Թուրքիային դուրս բերեցին ողբերգական դրությունից։

Այստեղ արդեն թվականը կարելու է, եւ դեմք է նշել, որ 2001 թ. դեկտեմբերին քուրֆ-հայկական հանճախումըն արդեն չկար: Նոյեմբերին Բեռլինում տեղի ունեցավ Ռուրդարական խորհրդաժողով, որտեղ քուրֆական հանճախումըի անդամներից մեկը հայտնեց, թե չի հաջողվել հայկական կողմի հետ ընդհանուր տեսություն ստեղծելու:

այս ասմանը, Կորսարիան ուստի է ողի-
նակ հանդիսանան այն բուրերի հա-
մար, որոնք ցանկանում են բննադի-
տաբար վերաբերվել իրենց անցյալին
եւ հայերի հետ ցանկանում են հաշ-
վել արդարության հիմքի վրա: Եպ, հ-
հարկե, Գերմանիան դեմք է նկատի-
ութենա, որ ինքն առաջին հերթին
դատախանակություն է կրում
իրենց այն ժողովուրդների առջև, ինչ-
դիսին հայերն են, որոնք օւս են սա-
ռադել իր ժաղաքականությունից:
Ինձ անձանք թվում է, որ ցեղասու-
նության չափազանց երկար ժիւու-
մից ցեղասունության ժառան-
գորդների մեջ առանձնահատուկ հո-
գեկան խարարում է առաջացել:

- ԳԵՐՄԱՆԻԱՅՈՒՄ ՈՎՔԵՐ ԵՆ ՃԵՐ
ԱԶԱԿԻՋԵՆԵՐԸ Դայոց ցԵՂԱՍՄԱ-
ԲԱՆԱԿԱՆ ՏԱՐԱՎԱՐՈՒՄ

Բաղադի Կենտրոն, Երևունի, Ազափ-
նյակ, Նուբարաշեն, Դավթաշեն, Ա-
վան, Նոր-Մարաշ, Մալաթիա-Մերա-
սիա համայնքների բաղադեսները
«Արավոն» օրաբերում հանդես էին
եկել «Թաղադրեները դատաղա-
տում են» Վերնագրով հոդվածով:
Դասկանալի էր, որ հոդվածը գրվել էր
ի ղացղանություն բաղադի գլխ.
Ծարտարադրես Խարեկ Սարգսյանի:
Բայց անհասկանալի էր, թե ո՞ւմ է
ուղղված հոդվածը, ո՞վ է այն անձը
կամ անձինք, ում դատաղարում են
բաղադրեները: Գուցե բաղադի կեն-
տրոնական տարածներում կատարվող
Ժինությունների եւ հասկադես օդե-
րայի եւ բալետի ակադեմիական բա-
րոնի ցջաղատի կառույցների դաս-
ճառով եղած դժգոհություններն են
դատճառը: Բայց այդ դժգոհություն-
ներն էլ դատճառաբանված են:

Հողվածագիրները գտնում են, թե
նախորդ հասարակարգից մնացած ե-
րեւույթի դրսեւորումն է, որի
նոյառակը արագ Վարկարեկելը եւ
ասղարեզից հեռացնելը զլիս. Ծար-
ստարադես Խարեկ Սարգսյանին այն
քանի համար, որ նա մի քայլ առաջ
է մտածում: Միանգամից ասեմ, որ որ-
դես ընթերցող քաղաքացների այդ
մտին համաձայնել չեմ կարող:

Նարտարապետական ժինարարական համալսարանում դասախոսելիս, որդես բաղադրի, որդես մասնագետ դրն և Սարգսյանն իր դժգոհություններն եւ հայտնում բաղադրին անհարի ժինությունների համար: Ըստց երկու տարի է, որ նա զքաղեցնում է բաղադրի գլխ: Ծարտարապետի դաշտունը: Ակզենական ցցանում խիստ դժգոհություններ ու բննադատություն եղան Դադրանակ զքոսայգու տարածից հյուրանոցային համալիրի կառուցմանը տարածի հասկացնելու համար: Բայց բննադատությունը դեռեւս նստմացում կամ վարկարեկում չէ:

Ինը Նարեկ Սարգսյանն էլ մի անգամ հայտարարեց. «Դնարավոր չե, մի բան անել, որ դժողովություն չկինհի»։ Կարելի է հարց տալ. «Դնարավոր չե», որ մինչեւ մի բան անելը, նախ եաւ խորը մտածել, եղած կարծիքները հաշվի առնել, մասնագիտութեն հիմնավորելուց հետ ծեռնամուկս լինել մտահղացումների իրականացմանը»։

Կարծում եմ, որ մեր խաղաֆացիներն ունեն քավարար կարողություն տեսլու, զնահատելու մարդկանց գործերը։ Ընդհանրապես ոչ ո՛f, ոչ մի դեմքում խոշնդու չի հանդիսանա խաղաֆաշնական լավ ծրագրերի իրականացմանը, եթե չի խարարվում մայրաքաղաքի ծարտարապետական դիմագիծը։ Այսօր էլ ոչ ո՛f չի փորձել Նարեկ Սարգսյանի մասնագիտական կարողությունները կասկածի տակ առնել կամ Երան Վարկարեկել ու նսեմանել։

Նրա ջաներով սկսվել է մեծ ճարտարապետ Ա. Թամանյանի նախագծած ծուագրի իրագործությունը: Նա խորանում է իր բնագավառի աշխատանքների մեջ, ուստի լավ իմանալով, որ աշխատանքին գնահատական կտան ե'ւ ժամանակը, ե'ւ ժողովուրդը: Կերցերս ֆրանսիական դեսպանատունը (այսինքն՝ ֆրանսիական կառավարությունը) ընորհակալություն հայտնեց Երան եւ դարձեւասրեց ժաննանով՝ դեսպանատան տարածն ընդարձակելու գործում ցույց տված օգնության համար: Պարզ է, տարածն ավելացել է Խաղաթային գրոսայգու կամ Գ. Սունդուկյանի անվան բարոնի տարածից: Ֆիւս է, դեսպանատունը գոհ մնաց, բայց մեր Խաղաթացիները, ինչ խոսի, դժգոհ մնացին: Դժգոհությունը նախ բննադատություն է, որ մարդուն զգութացնում է ինչ չի կարելի անել եւ ինչ- ինչ:

Այս չի կարելի անել:
Այս բոլորից հետո դարձյալ անհաս-
կանալի մնաց, թէ ո՞ւմ նկատի ունեն
հողվածագիրները «Ժամանակիս
Ծարտարապեներ» ասելով, կամ ո՞ր
լրատվամիջոցների մասին է խոսք Եւ
ընդհանրապես ի՞նչն էր հողվածի
դատառը, ո՞վ է կասկածել Սարգ-
սյանի դրոֆեսիոնալ մտածող Եւ լավ
Ծարտարապեն Լինելուց:

Ի՞ն կարծիքով, մամուլում հանդես
եկողը տես է զրի շիտակ, դիմուկ,
փաստռով, օրինակներով եւ կոնկրետ
անուններով:

«Յեղաստանության ժիսումն ի՞սկ ին յեղաստանություն է»

«Տայ-քորի հաշտեցման հանձնաժողովը» շատ է խանգարում

կե. շատ կարեւոր է, որովհետեւ
Ֆրանսիան միակ երկիրն է, որտեղ
ցեղաստանության ճանաչման մա-
սին խոկական օրենք է գործում: Բա-
նաձեւը, որն ընդունել են մի շարժ
երկրների խորհրդարաններ, դեռևս
օրենք չէ. դա հարցի դարզարա-
նումն է, բարձրացնելը: Բայց ամե-
նակարեւոր ցեղաստանության
ճանաչման գործընթացն է աշխար-
հի տարբեր երկրների խորհրդարան-
ներում: Իհարկե, դա կապվում է այն
բանի հետ, որ Թուրքիան ցանկա-
նում է դառնալ Եվրամիության ան-
դամ:

Սոցիոլոգ բանասիրության դոկտոր Թեսա Հոփմանը 1983 թ.-ից Բեռլինի Պետական Ազատ համալսարանի Արեւելյան Եվրոպայի ինսիտուտի փաստավավերագրական բաժնի ղեկավարն է. Կտանգ-ված ազգերի համար ընկերակցության հայկական համագործակցության խմբի համանախագահը: Բերգրանդ Ռասելի ամվան ժողովուրդների մշտական այսամի համակազմակերպիչն է. որն 84 թ. Սորոնի խորհրդաժողովում ընդունեց.որ Տեղի է ունեցել Հայոց ցեղաստանություն: Իր հայանդաս գործունեության համար 88 թ. դարձելատրվել է ՀԲԸՆ-ի օֆանսանով: Փափազյան մրցանակը.որ սահմանված է Հայաստանն ու հայ ժողովրդին աշխարհին ներկայացնող օսարազգի գործիչների համար. առաջինը ընորհվել է գերմանացի Թեսա Հոփմանին: Վերջերս Հայաստան կատարած այցելության ժամանակ հայտնի գիտնականն ու հասարակական գործիչը հանրությանը ներկայացրեց Հայաստանին ու հայ մշակույթի դաշնությանը նվիրված իր 10 արեւը:

թյան հարցի ուսւց: Նա առաջարկեց եթե հայերը ցեղաստանությունը ճանաչելու խնդիր ունեն, բռնդիմեն միջազգային դատարան: Դատարան դիմելը թուրքիան հայերի համար սարսափ է համարում:

- Ձեզ համար, իբրև գերմանու-
հու, ինչո՞վ է կարեւորվում ցե-
ղասպանության ծանաչումը Գե-
րմանիաի կողմից:

- Կարծում եմ, ցանկացած երկիր
դեմք է ճանաչի ցեղասղանությու-
նը, հատկապես երբ այն ժիշվում է:
Ես արդեն ասել եմ ցեղասղանու-
թյան ժիշումն ինքնին ցեղասղա-
նություն է: Ուստի, դայլարն ընդդեմ
ցեղասղանության դայլար է ընդ-
դեմ ժիշման: Ինչ վերաբերում է
Գերմանիային, ելնելով դատա-
կան իրադարձություններից, նա
մասնակցեց Առաջին համաշխար-
հային դատերազմին: Բնականա-
բար, նա առաջին հերթին իր անցյա-
լը լնության առնելու հավելված
դատաներ ունի եւ ունի դատաս-
խանաւության իր քաժինը: Կար-
ծում եմ, այն հարցին Գերմանիան
մասնակի՞ց է եղել ցեղասղանու-
թյանը, թե՝ ոչ, դեռևս դատասխան
չի տված: Կան տարբեր փասեր,
բայց ոչ այնորոշական ու ուստի նույնական է այս գործությունը:

Այսի եւ մենք աշխատում ենք, որ-
դես հաջորդ բայլ գիտական խորհր-
դատողով անցկացնել Հայոց ցե-
ղաստանության հարցում Գերմա-
նիայի ունեցած դերի նպաստն:

Ինձ համար, որքս գերմանուին, դա խիստ անծնական հարց է: Որքան է ցավայի է, եթե իմ ժողովուրդը մասնակցություն է ունեցել, այդ մասին դաշտավոր ենի իմանալ անընդությամբ: Նոյն բանը որու թուրքեր դահանջում են իրենց դեսությունից: Երկրորդ դաշտառը, թե ինչո՞ւ հասկամքս Գերմանիան դեմք է ճանաչի ցեղաստանությունը մեր երկրում ապրում են մի քանի մեր թուրքեր, հայեր եւ ուրիշ ազգություններ, որոնք տուժել են երիտրուստիի եւ մայականների ջարդարար խղաքականությունից: Սկասի ունենալով

Առօս են մեր դահանջը: Մեր Ընանաշիմ դիմումներին դատասխանել է Հետաների կենտրոնական խորհուրդը, դա ոչ դրական, ոչ բացասական դատասխան է:

Խորհրդարանի ներում չի կարելի ասել, թե կա որոշակի ֆրակցիա, որը դաշտանում է մեզ, բայց համախոհներ ունեն տարբեր կուսակցությունների մեջ, օրինակ սոցիալ-դեմոկրատների: Նրանք խոսացել են նախաձեռնություն հանդես բերել հարցը Բունդեսբադի օրակարգ մասնելու համար, եւ աշխատանք տանել մյուս կուսակցությունների մեջ, որմեսզի միանան իրենց: «Կանաչները» եւ Գերմանիայի սոցիալիստական կուսակցությունը կառավարության անդամներ են, եւ դա դառնակտում է «Կանաչներին»: Նրանցից ոչ մի աջակցություն չկա, եւ այս հիմասրափեցնող է, այստեղ որոշակի է այն փաստը, որ կուսակցությունը կառավարության մեջ է բայց, դեմք է իրաւուս լինել եւ ասել, որ սեղանը ներկայացնության խորհրդարանական ընտրություններից հետո դատկեց հավանաբար կփոխվի: Երբ «Կանաչներն» արդեն կառավարության մեջ չեն լինի, նրանց համար հետև կլինի զբաղվել նմանահանջներով:

Սյուս կուսակցությունների ֆրակ-
ցիաներում կան ուժեր, որոնք նախա-
դաշարումներ՝ ունեն ընդդեմ սո-
ցիալ-դեմոկրատների եւ հատկապես
դեմոկրատների, եւ Իրիսոննեա-դեմոկ-
րատ դաշգանակություններին արզելում
են ամփոփական կառ ունենալ սո-
ցիալ-դեմոկրատների տարրությունը:

ԱՐԱՐԱՏԻ ՊԵՏՐՈՎԻՆ.

ՀԵռուստագործ

20 հունիս, շաբթիր

Հ

- 9.00 Դայլուր
9.20 Բարգամարտ
9.50 Դաշտից մեկ
10.15 Ֆիվանու երգեր
10.30 Փատագուման ֆիլմ «Մինաս Ավետիսյան»
11.00 Ա. Սիր Կախարդան»
11.45 Փատան «Սուլֆ 21-րդ դար»
12.10 Գ/Ֆ «Դա մենք չենք ամցել»
13.45 Դայլուր
14.00 «Մերձիկ»
14.30 Մարդու և օրենք
15.00 Բարելոնց հետ
15.30 Սոլության աշխարհ
15.50 Դեռևսամերկայացում ժիրայր Անանյան «Մրգադաշտեր»
17.00 Դայլուր
17.20 Մ/Ա. «Պատկերազարդ դաշտում բյուններ անցալից»
17.45 Ազրու-TV
18.10 Բարի ախորժակ
18.30 Երեկոյան երեան
18.40 Խորան լուս
18.50 Գ/Ֆ «Կակոց»
20.00 Սայր բարոն-80. Յեղին Յով հանհայան
20.35 Տուն-տոնիկ
21.00 Դայլուր
21.50 Ջրուս
22.25 Երկրի ուժը
22.45 Երածավան փոստակը
00.00 Դայլուր
00.20 Գ/Ֆ «Լավը, վասը, չար»

ՊՐՈՇՈԹԵՎԱՆ

- 09.00 Բարի լուս, Դայասան (09.30, 10.30 Լրաբեր)
11.00 «Դարենի համար»
11.30 Մ/Ֆ «Երկը»
13.00 Ա. «Ընտանեկան ալբոն»
13.45 «Եղոնինի համաստեղորյուն» (անձերներ)
14.00 «Ալեքսոն»
15.00 Գ/Ֆ «Առաջի դաշնակահար մասին»
(16.00 Լրաբեր)
17.15 Սուլֆիկ
17.30 Սանկական երգի փառատոն-2002
18.00 Դայլուր
18.30 «Խառնագիր»
19.00 «Ալմանդ-ռուլ»
20.00 Լրաբեր
21.00 Ընտանեկան ակնրար
22.40 «Դահոնցի»
23.40 PODIUM ART
00.00 «Անկոր PRO»

Ը

- 19.30 «Գեղիկ Բուռնիկ»
19.50, 22.00 Բախտացոյց
20.00 Սամույի խոսնակ
20.15 Գ/Ֆ «Աֆոնյա»
22.05 Գիտադրեր
22.30 Գ/Ֆ «Ընամառության տակ»
00.00 Սամույի խոսնակ

ՕՐԵՆՍԴԱՐ

- 08.30, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 Ժամը

- 09.00 21.00 CNN

- 09.20 Գ/Ֆ «Ինաստոնի ճակատից»

- 11.30, 20.00 Ավտորան-2000

- 12.00, 23.30 Ա. «ՎԻ.Р.»

- 13.00, 18.30 Բիից

- 13.30 Գ/Ֆ «Տիեզերական ցեմ»

- 15.30 Սուլֆիկ

- 16.00 Գ/Ֆ «Գլախատու»

- 17.40 Տանիի

- 19.00 Բնաթերանց

- 21.00 Ընտանեկան լուս

- 22.30 Ինկանում

- 23.20 Կարկանծի հավելված

Ա

ԱՐԵՎԱՐԱՐ

Ա

ԱՐԵՎԱՐԱՐ ԳՆԱՍԵՐԱՄ

Ա

ԱՐՄԵԿ

Սկանդիոն

